

OSA I

VANKILA- PÄIVÄKIRJA

HELVETTI

JEFFREY ARCHER

SAGA
EGMONT

Vankilapäiväkirja

Helvetti

Jeffrey Archer

Vankilapäiväkirja

Helvetti - Osa I

SAGA Egmont

Vankilapäiväkirja – Helveti – Osa I

Suomentanut

Laura Ala-Kokko

Englanninkielinen alkuteos

A Prison Diary I – Hell

Copyright © 2002, 2021 Jeffrey Archer ja SAGA Egmont

Kaikki oikeudet pidätetään

ISBN: 9788726876253

1. painos

Tämä kirja on suojattu tekijänoikeuslailla. Kopiointi muuhun kuin yksityiseen käyttöön sallittu ainoastaan Sagan ja kirjailijan luvalla.

Hyvä lukija

Nämä ovat henkilökohtaisia muistojani, jotka käsittelevät haastavaa aikaa elämässäni ja jotka on käännetty kielellesi. Kirja sisältää kopioita alkuperäisistä dokumenteista kuten kirjoista, listoista, muistiinpanoista jne. Ne ovat kirjassa englannin kielellä, sillä ne dokumentoivat tiettyä aikaa ja paikkaa eikä niitä ole mahdollista kääntää merkityksellisellä tavalla.

*Kiittäen ja parhain terveisin,
Jeffrey Archer*

HUONON SÄÄN YSTÄVILLE

Voittamaton

Pimeys, joka peittää minua
Mustana kuin kuilu navalta navalle,
kiitän Jumalia keitä ovatkaan,
voittamattomasta sielustani.

Kohtalon kuolettavassa otteessa
en ole hätkähtänyt, enkä huutanut ääneen
Olosuhteiden pakottamana, pääni on
verinen, mutta taipumaton.

Etäällä tästä vihan ja kyynelten paikasta
häämöttää kuoleman kauheus
Joka kuitenkin vuosien vierieissä
Löytää ja tulee löytämään minut vailla pelkoa.

Ei haittaa kuinka ahdas portti, kuinka
rangaistusten täyttämä lista
Olen kohtaloni mestari;
Olen sieluni kapteeni.

William Ernest Henley

Osa yksi

Belmarsh: helvetti

1. Päivä Torstai 19. Heinäkuuta 2001

12.07

”Teidät tuomitaan neljän vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen”, toteaa tuomari Potts kykenemättä piilottamaan mielihyväänsä. Hän määrää minut saatettavaksi ulos salista.

Vieressäni tuomion lukemisen ajan istunut turvamies osoittaa kohti vasemmalla puolellani olevaa ovea, jota ei ole avattu koko seitsenviikkoisen oikeudenkäynnin aikana. Käännyin vilkaisemaan vaimoani Maryä, joka istuu salin takaosassa kumarassa, kasvot kalpeina, lohtua antava poika molemmilla puolillaan.

Oikeussalin virkamies ohjaa minut alakertaan, jossa alkaa loputon lomakkeidentäyttämisen prosessi.

Nimi? Archer. Ikä? 61. Paino? 178 paunaa, sanon.

”Mitä se on kiloissa?” vanginvartija tivaa.

”80 kiloa ja 700 grammaa”, vastaan. Tiedän tämän vain, koska kävin aamulla kuntosalin puntarilla.

”Kiitos, herra”, hän sanoo ja pyytää allekirjoitukseni sivun alareunaan.

Toinen turvamiehistä - joita vangit kutsuvat vesirotiksi - johdattaa minut kermanväristä käytävää pitkin tuntemattomaan määränpäähän.

"Miten pitkän tuomion sait?" hän kysyy asiallisesti.

"Neljä vuotta", vastaan.

"Ahaa, ei siis kovin paha, pääset ulos kahdessa", hän vastaa kuulostaen siltä kuin puhuisi parista viikosta Costa del Solilla.

Vartija pysähtyy, avaa valtavan teräsoven lukon ja ohjaa minut astumaan sisään selliin. Huone on kooltaan noin kolme metriä kertaa puolitoista metriä, senkin seinät ovat kermanväriset ja päätyseinällä on puupenkki. Ei kelloa, ei ajantajua, ei muuta odotettavaa kuin mietiskely, ei muuta luettavaa kuin seinälle kirjoitetut viestit: Harry oli täällä, Haistakaa vittu kaikki tuomarit, Jim Dexter on sytön, OK!

FUCK ALL JUDGES

HARRY WAS HERE
DEXTER IS INNOCENT, OK!

Avain kääntyy lukossa ja painava ovi heilahtaa auki. Turvamies on palannut. "Juristisi ovat tulleet tapaamaan sinua", hän ilmoittaa. Minut marssitetaan takaisin pitkää käytävää pitkin. Aina muutaman askeleen välein tulemme kalteriovelle, joka avataan ja lukitaan taas perässämme. Minut johdatetaan vain hieman selliäni isompaan huoneeseen, jossa asianajajani Nicholas Purnell ja hänen avustajansa Alex Cameron odottavat minua.

Nick kertoo, että neljä vuotta tarkoittaa oikeasti kahta, ja että tuomari Potts on valinnut vapausrangaistuksen tietäen, että siten en voisi vedota ehdonalaismääräyksiin aikaisemman vapautumisen toivossa. He aikovat totta kai valittaa puolestani, sillä heistä Pottsin antama tuomio on raskaasti liioiteltu. Vanha ystäväni Gilly Gray varoitti minua edellisenä iltana siitä, että koska valamiehistö harkitsi tuomiota viisi päivää ja koska en itse astunut todistajanaitioon

puolustautumaan, ei valitusta ehkä oteta vastaan kovin suopeasti. Nick lisää, ettei valitustani kuitenkaan käsitellä ennen joulua, sillä vain lyhyet tuomiot otetaan nopeaan käsittelyyn.

Nick jatkaa kertomalla, että ensimmäinen sijoituspaikkani on Belmarshin vankila Woolwichissa.

”Ainakin se on moderni vankila”, hän toteaa. Hän varoittaa kuitenkin samalla, että muistaa itse paikasta sen jatkuvan melun, joten hän pelkää pahoin, etten saa juurikaan nukuttua ensimmäisten öiden aikana. Hän on vakuuttunut siitä, että parin viikon kuluessa minut siirretään Katgoria D -vankilaan - avoimeen vankilaan - mitä luultavammin Fordiin tai Isle of Sheppeyhin.

Nick kertoo, että hänen on palattava Tuomioistuin 7:ään tekemään poistumislupahakemus äitini hautajaisia varten lauantaiksi. Äitini kuoli päivää ennen kuin valamiehet vetäytyivät harkitsemaan tuomiotani, ja olen kiitollinen siitä, ettei hänen tarvinnut kuulla tuomiotani.

Kiitän Nickiä ja Alexia kaikesta, mitä he ovat tehneet puolestani, minkä jälkeen minut saatetaan takaisin selliini. Valtava ovi paiskataan kiinni. Vanginvartijoiden ei tarvitse lukita ovea, sillä sisäpuolella ei ole kahvaa. Istun puupenkille ja saan muistutuksen siitä, että Jim Dexter on sytön, OK! Mieleni on kummallisen tyhjä, kun yritän käsitellä kaikkea tapahtunutta ja kuvitella, mitä tapahtuu seuraavaksi.

Oven lukko avataan taas - arvioni mukaan noin varttia myöhemmin - ja minut viedään allekirjoitushuoneeseen täyttämään taas uusi sarja lomakkeita. Iso, roteva vartija, joka kommunikoi pelkin murahduksin, ottaa setelipidikkeeni, 120 puntaa käteisenä, luottokorttini ja täytেকynäni. Hän laittaa tavarat muovipussiin. Pussi sinetöidään ennen kuin hän kysyy: ”Minne tahdot meidän lähettävän nämä?” Annan heille Maryn nimen ja kotiosoitteemme. Kun olen allekirjoittanut kaksi lomaketta lisää, kolme kopiota kustakin, minut kiinnitetään käsiraudoin ylipainoiseen, noin 160 senttiä pitkään naiseen, jonka suupielessä roikkuu tupakka. Minun ei selvästikään

oleteta aiheuttavan ongelmia. Hänellä on yllään vankeinhoitolaitoksen virallinen virkapuku: valkoinen paita, musta solmio, mustat housut, mustat kengät ja mustat sukat.

Hän saattaa minut ulos rakennuksesta pidennetyn, valkoisen pakettiauton luo. Auto muistuttaa yksikerroksista bussia, mutta tämän ikkunat on tummennettu. Minut istutetaan autossa paikkaan, jota parhaiten kuvaa ehkä sana koppi - rikolliset tuntevat sen nimellä hikikoppi - ja vaikka itse näen ulos, eivät odottavat lehtikuvaajat näe minua. Heillä ei tietenkään ole aavistustakaan siitä, millä paikalla istun. Odotellessamme lähtöä salamavalot välkkyvät turhaan jokaisen ikkunan edessä. Odotus on jälleen pitkä, ja kuulen jonkun vangin huutavan: ”Archer taitaa olla tässä autossa.” Lopulta ajoneuvo liikahtaa eteenpäin ja matelee hitaasti ulos Old Baileyn sisäpihalta pitkän, mutkittelevan matkan ensimmäiselle osuudelle kohti Hänen Majesteettinsa Vankila Belmarshia.

Matkatessamme hitaasti Lontoon katuja pitkin huomaan *Evening Standard* -lehden lööpin jo julistavan: ”Archer vankilaan”. Vaikuttaa siltä, että lehti on painettu hyvissä ajoin ennen tuomion julistamista.

Tunnen auton taittaman matkan Lontoon läpi hyvin, sillä Mary ja minä kuljemme samaa tietä kotiin Cambridgeen aina perjantai-iltaisoin. Tällä kertaa käännymme yllättäen pois päätieltä pienelle kadulle, jossa meitä on vastassa uusi lehtikuvaajien parvi. Aivan kuten kollegansa Old Baileyn luona, hekin joutuvat tyytymään kuviin isosta valkoisesta pakettiautosta ja sen kymmenestä tummennetusta ikkunasta. Ajaessamme kohti sisäänkäynnin porttia näen kyltin julistavan BELMARSHIN VANKILA. Joku neropatti on vetänyt viivan B:n yli ja korvannut sen H:lla. Tervetuloitovotus jättää toivomisen varaa.

Ajamme korkeiden, sähkötoimisten rautaporttien läpi ja auto pysähtyy kymmenmetrisen, punatiilisen muurin ympäröimälle sisäpihalle. Muurin päällä kulkee piikkilanka. Luin kerran, että tämä on ainoa korkean turvatason vankila Britanniassa, josta kukaan ei ole

”Aurinko paistaa ikkunani kaltereiden lomasta ja ulkona kesäpäivä näyttää olevan kauneimmillaan. Olen ollut vangittuna pienessä sellissäni yli puoli vuorokautta, enkä pääse ulos ennen keskipäivää: kahdeksantoista tuntia eristystä.”

Torstaina 19. heinäkuuta 2001 englantilainen kirjailija ja poliitikko Jeffrey Archer tuomitaan neljäksi vuodeksi vankilaan. Väärästä valasta tuomittu kirjailija on kuitenkin kirjailija myös seinien sisällä – ja niin Archer päättää kirjoittaa kokemuksistaan päiväkirjan.

Ensimmäiset 22 päivää ja 14 tuntia Archer viettää Belmarshin pahamaineisessa vankilassa, johon on sijoitettu osa Iso-Britannian pahamaineisimmista vangeista. Sittemmin Belmarsh on tullut suurelle yleisölle tutuksi paikkana, jossa on säilytetty muun muassa Julian Assangea.

“Vankilapäiväkirja – osa 1” keskittyy Archerin tuomion kolmeen ensimmäiseen viikkoon ja Belmarshissa vietettyyn aikaan.

Jeffrey Archer (s.1940) on englantilainen kirjailija ja poliitikko. Hänet tunnetaan erityisesti “Clifton-kronikka” -kirjasarjasta, johon kuuluu seitsemän osaa. Archer on julkaissut kymmenittäin romaaneja sekä novellikokoelmia. Hän julkaisi esikoisteoksensa “Miljoonan dollarin petos” vuonna 1976.